

המתנחלים נוטשים את סיני - ותוך כדי כך מתגלים סקנדלים כספיים חדשים. אחד מהם הוא הסיפור המדהים הזה

קיעם ולהקיאם ממנה, וכי מגיע לנו עונש כבד על כך. השלושה נבהלו. הם הסכימו לתנאים שקבע נחמקין, למרות שלא הבינו את המניע לפעולותיו. נחמקין, שירש בכנסת איש נהלל אחר, עמוס הדר, היה מאז ומתמיד נץ קיצוני, תומך נלהב בהתנחלות ליות, ומעולם לא היה ידוע כ"יפהיפוש" או כמי שסובל מעודף אידיאולוגיה. כוכב, מנה ואמיר מכרו על פי דרישתו של נחמקין את השטח שהיה ברשותם, והסכימו כי בבוררות שתקיים בינם ובין תנועת-המושבים ייקבע גובה הקנס שיהיה עליהם לשלם. בתחילת דצמבר 1975 קיבלו המושבניקים משדות מיכתב מזור מתנועת-המושבים,

"א" תם פרשעים! אני אשלח לכהן טנקים שיחרשו לכם את השדות אותו על הביכורים!" ואת הצירוף שלכם, ואחרייך תצטרכו לחפש שלוש המושבניקים ממושב שדות שבפיתחת רפיח התבוננו בתדהמה ובפתח במוכר תנועת-המושבים, אריק נחמקין, הצנום והמשופם, שצעק עליהם. הדבר היה ב-1975 והם ידעו כי נחמקין, שהיה קצין בכיר בצה"ל ובעל קשרים מצויינים בצמרת שילטון המערך, עלול להגשים את איומיו. באותה תקופה לא חלם איש כי שילטון המערך יתחלף אייפעת, או שסאדאת יבוא לירושלים וייתחם הסכם קמפ-דייוויד שיאלץ את ישראל לפנות את הפיתחה. המושבני-

שוכים וגובה

הח"כ אריק נחמקין, איש נהלל (במרכז), היה הבורר בפרשת העגבניות, וגבה את הכסף שנעלם. כאן הוא נראה בכנסת, בין הח"כים יצחק רבין ועוזי ברעם ממפלגת העבודה.

כל היבול הצפוי מהשטח, כשהמשמעות הכספית האישיות שהיו נובעות מכך הן קיצוניות. מתוך הערכה שהחברים לא יחזרו בעתיד

חלפו כמה ימים, והמושבניקים התבשרו כי הקנס שהושת עליהם הוקטן ל-90 אלף לירות, וכי סכום זה הופקד בבנק ע"י רח"י עד ל"גמר פסק-הדין". אך "גמר פסק-הדין", כפי שעולה מכתב התביעה, לא היה מעולם. אחרי שתנועת-המושבים ומזכירה שימשו כתובעים ב"הסכם הבוררות" שלא נערך בינם ובין השלושה משדות, ואחרי ששימשו גם כבוררים בהסכם שלא נערך, ואחרי שקיבלו את כספי הקנס, הם נרגעו, ושוב לא היה להם עניין להגיע לפסק-דין סופי.

הכסף נעלם בדרך

במשך שנים ארוכות לא אירע דבר. המושבניקים סברו כי כספם אמנם הועבר למועצה לשיווק ירקות, כפי שהור דיעה להם תנועת-המושבים (ראה גלופה), והפרשה חוסלה.

אך אז הגיע אל-סאדאת לירושלים, נחתמו הסכמי קמפ-דייוויד, והתחיל להתבצע פיגוי מושבי הפיתחה. המושבניקים משדות התחילו להרבות ולבקר בתליאביב, ולהתראות עם פרקליטים, וכל זה עורר בהם זיכרונות על אותה פרשה, מלפני שבע שנים. הם פנו בתמימות למועצה לשיווק ירקות, כדי לברר מה עלה בגורל הקנס שלהם, שהועבר אליה.

ואז, לתדהמתם, קיבלו מיכתב מהמועצה לשיווק ירקות, שבו היא הודיעה להם כי מעולם לא התקבל בקופתה סכום של 90 אלף לירות, או סכום דומה לו! (ראה גלופה תחתונה).

90 אלף לירות של 1975 ערכם היום לא פחות מ-3 מיליוני לירות, והוא סכום נכבד למדי אפילו עבור המושבניקים משדות, שאינם סובלים בימים אלה מחסרון-כיס. השלושה פנו לעורך-הדין משה זינגל, וזה הגיש בשמם תביעה, שבה הם מבקשים את כספם בחזרה.

שלושת התובעים, כוכב, מנה ואמיר, אינם מנסים להעלות השערות מחשדות באשר למקום שאליו הלך כספם. הם רק קובעים בכתב-התביעה:

"הנתבע מס' 2 (אריק נחמקין) שימש כמנכ"ל הנתבעת מס' 1 (תנועת-המושבים), עשה בה כרצונו, הכתיב, תבע והטיל את מרותו על התובעים, קבע מתי והיכן להפי" קיד את הכסף וקבע מה ייעשה בכסף זה בשם הנתבעת מס' 1. הנתבעים מס' 1 ו/או מס' 2 גבו את הכסף מהתובעים שלא כדין ובניגוד לחוק, ועבור הנתבעת מס' 3 (המור) עצה לשיווק ירקות) כביכול, אולם לא העבירו אותו אליה."

בימים פשוטות: אריק נחמקין הטיל על המושבניקים קנס שאותו אמורה היתה לקבל המועצה לשיווק ירקות. לשלושה אף הודיעו כי הקנס הועבר לייעודו — אך זה היה שקר. הכסף מעולם לא הגיע לייעודו, הוא נעלם בדרך. שלושת המפונים משדות תובעים אותו עתה מהח"כ אריק נחמקין. כתבהגנה עדיין לא הוגש בתביעה זו, **שקמה פרנק**

קונס הנכסים

על מעשה זה, ואמונה בדבריהם שאמנם כך הוא, החלטנו על פיצוי מוגבל שיהיה בסכום של 132,000 ל"י, שיועברו ישירות למועצת הירקות. **עד כאן דבר המיכתב.** הוא נראה מזור למושבניקים, משום שלא

קיים משדות — שהיה המושב הראשון בפיתחת רפיח — חשבו שיכלו במקום עד זיקנה ושיבה. שאול כוכב, צבי מנה ומרדכי אמיר לא הסתפקו בשטח שהוקצה להם במושבים. הם רכשו חלקה בת 80 דונם ליד העיר הערבית חא'ניונס מרחק כמה קילומטרים משדות, והתחילו לגדל עגבניות.

כאשר התקרב מועד הקטיף, פנו שלושת המושבניקים אל המועצה לשיווק ירקות, בבקשה שזו תאשר להם מיכסה. הם לא ראו בכך שום דבר יוצא דופן.

מחבלים באידיאולוגיה

מכתב התביעה שהגישו השלושה בבית-המשפט המחוזי בתליאביב נגד תנועת-המושבים, מזכירה דאו והיום הח"כ אריק נחמקין, ונגד המועצה לשיווק ירקות, עולה כי הפנייה הזאת עלתה להם ביוקר. היא גרמה לפרשה מזוהה ביותר, שבמהלכה נעלמו מיליוני לירות מכספם של חברי המושב שבפיתחה.

במועצה לשיווק ירקות הוסבר להם כי אם ישווקו עגבניות מעבר למיכסה שתותר להם, יהיה עליהם לשלם קנס. כמקובל במקרים כאלה בכל המושבים בארץ, אך לקראת סוף 1975 התחילו העניינים להסתבך, כפי שעולה מכתב-התביעה. לאריק נחמקין נודע על שטח האדמה הנוסף של המושבניקים משדות, ועל מה שאירע בעיקבות כך סופר בתצהיר-בשבור עזה, שצורף לכתב-התביעה:

הנתבעת מס' 1 (תנועת-המושבים) באמי צעות נתבע מס' 2 (אריק נחמקין) הפעילו איומים קשים ולחצים ממשיים עליו, על-ידי ביצוע המעשים הבאים:

- מיפגשים עם עלות השחר במשרדי התנועה ובפונדק חנה על אם הדרך, בנור כחות אישים בכירים ממעמה, כגון אחיעם בן-יעקב, שי בן-אליהו, וי"מרה" — מרכז ועדת המשק של תנועת-המושבים.
- איומים קשים במיוחד על-ידי אריה נחמקין, שהיה קצין בכיר בצה"ל ושימש מזכיר התנועה והינו היום ח"כ, שימנעו בכל דרך, לרבות כוח, שיווק התוצרת, ומישלוח טנקים של צה"ל לחרוש השדות שלנו.

● העמדתנו כ"פושטים", המחבלים באידיאולוגיה של התנועה, אשר יש להור

הסתדרות הפועלים החקלאיים בישראל
תנועת מושבי העובדים
 רח' לאונרדו דה-וינצ'י 19, תליאביב מיקוד 64733, טל. 258473

לכבוד
 הח"כ כוכב שאול, צבי מנה, מוסי אמיר
 מושב שדות.

ח.נ.י.

בהתאם לבקשתם הננו להודיעכם שבהתאם לפסק הבוררות מ- 21.12.75 הננו מהחייב להעביר למועצה הירקות סך - 90,000 ₪ (תשעה אלף לירות בלבד) מחוץ הכספים שהכנסתם למשמרת בבנק ע"י ח"י עד לגמר פסק הדין.

איפה הכסף?

ב-1975 הודיעה תנועת-המושבים, שאריק נחמקין היה מזכירה, שהקנס הועבר למועצה הירקות (בגלופה העליונה), אך ב-1982 נודע למושבניקים משדות שהכסף שלהם לא הגיע למועצת הירקות.

המועצה למוצור ומשיווק של ירקות

תליאביב 67132, רח' קולינך 2 • טל. 289271 • ת.ד. 20130

ח'פה, רחוב קבוץ גלויות • טלפון 668483

אגף הכספים

לכבוד

מושב שדות

ד.נ.י. חוף עזה

ח.נ.י.

הנדון: אישור על קבלת - קנס

בהפסק למכתבכם מיום 21.12.75, הננו להודיעכם, כי מבדיקה שערכנו מסתבר כי לא נתקבל אצלנו הסכום האמור ו/או סכום דומה.